

PAMĚTI RODU FLANDERU

Když v letech 1868- 1873 Češi z Rakouska - Uherska, z českých zemí se stěhovali do carského Ruska hlavně ze socialních důvodů, kde na Ukrajině, na Volyni levně kupovali po konfiskaci polského majetku po polských šlechticích pole, pak korčovali lesy a na lesních pozemcích obdělávali půdu, byli mezi jinými i manželé Knopovi, osídlení v Zavalech u Mírohoště. Měli poměrně velkou usedlost a tři děti: Františka, Antonína a dceru, která se provdala do Semidub za Sejvala. Synové, jeden zůstal hospodařit na statku, také v Zavalech. Oba se oženili a založili rodiny, které se rozvíjely a rozmnožovaly. Ale než se osamostatnili přijel také s přistěhovanci chasník, Josef Flandera, sám, bez rodiny, byl ještě mladý a rozhlížel se po zaměstnání a tenkrát se dostal na statek rodiny Knopových jako čeledín. Pracoval až do smrti pana Knopa. Když hospodář zemřel, oženil se s hospodyní, vdovou Barborou roz. Dolečkovou a hospodařili společně. Knopovi synové se osamostatnili a novomanželům se rodily další děti. Čtyři dcery a syn Ján. Dcery se provdaly za: Kadlečka, Knopa, Košť'ala a Dusa. Když Barbora Flanderová zemřela, bylo Jánovi (mému otci) sedm let. Otec Josef se brzy oženil. Měl svoji zemědělskou usedlost a asi dost peněz, protože v r. 1905 postavil v Zavalech mlýn (plynovo-generátorový-válcový). V druhém manželství s paní Halaunovou měli čtyři děti: Annu- Urbanovou, Antonii- Proškovou, syna Antonína a Josefa. Jána velice zajímal mlýn, takže do školy ani moc nechodil, říkali, že měl dvoutřídku a celé dny a noci trávil ve mlýně. Učil se vymílat mouku, opravovat stroje, ale nejvíce ho zajímal motor a tam právě trávil všechen čas. Učil se od zkušených mlynářů a strojníků a brzy sám dělal strojníka u motoru. V r. 1921 se oženil s Julií Polákovou a v r. 1922 se jim narodila dcera Anna (to jsem byla já). Julie dostala z domova věno, za které si postavili v blízkosti mlýna dům, v r. 1924 chlívky na prasata, domek s jednou světničkou a přilehlým chlévem pro krávy a stodolu. Před domem byla zahrádka a dále paralelně s mlýnem zahrada, kde se pěstovalo ovoce a orná půda pro zeleninu, brambory, řepu pro dobytek a obilí, byla dost velká a tak v klidu žili až do r. 1929, kdy v bývalém Polsku, kde teď žili pod vládou Poláků vypukla krize. Byly velké, neúnosné daně, odbyt na mouku žádný, no štěstí, že jsme (rodice) měli krávu a kousek toho pole za zahradou. Ke všemu tomu zlu, bídě a utrpení vypověděl ve mlýně motor a na nový peníze samozřejmě nebyly. Ale byl tady nejmladší Josefa Flandery syn, také Josef a tak se na něho začalo, aby se oženil a za věno manželčino zakoupil motor do mlýna a za to dostane půl mlýna. V té těžké době to pro rodiče dívek na vdávání nic

valného nebylo, no ale, starší syn Antonín, který hospodařil na zemědělské usedlosti, kterou mu děda Josef, jeho otec, po jeho ožení přepsal, žil a hospodařil dobře, plné chlévy dobytka a krásné vraníky (koně), zapřáhl do kočáru a objížděly se bohaté nevěsty, daleko široko. Pohledný a sympatický syn Joza, úspěch měl, ale horší to bylo s penězi. Rodiče bohatých nevěst věřili na pole, ostatní bylo nejisté a tak se několik let hledalo, namlouvalo, ale vždy moje maminka Julie, která jela s Jozou v kočáře, který kočíroval Toník (bratr), ale bez zdárného konce. No ale mlýn nemlel, peníze z věna nevěsty pro Jozu nebyly a něco se muselo podnikat. A tak Josef Flandera starší, můj děda a Janův otec přišel s nápadem, aby moje maminka Julie, manželka Jána prodala dům, vystavěný z jejího věna a koupili motor do mlýna. Nebylo to lehké, krásný nový dům, v němž bydleli necelých osm let se musel prodat, ale jiné východisko nebylo. A tak se stalo, mirohošť'ský občan, toho času ostrohšský (město na hranicích se Sovětským Svazem) dům koupil a ihned se do něho s manželkou nastěhovali. Za peníze utržené za dům odkoupila Julie Flanderová od Josefa Flandery (dědy) půl mlýna. Vše provedeno za účasti notáře ve městě Dubně. Za peníze od Julie koupili do mlýna motor a zase se začalo mlít. Takže starý Flandera měl již jen půl mlýna a na to dva syny: Jána a Josefa, ti dva ještě svůj podíl (věno) nedostali. Ján se pořád staral o chod mlýna. Žilo se zle, byla krize, velké daně na které se těžko hledaly peníze. Mlýn se začal pronajímat různým zájemcům. Vystřídalo se jich několik Poláků i Židů a ty peníze stačili jenom na daně. Jinak příjem nebyl žádný, tak že synové Ján a Josef se zaměstnali ve mlýně jako mechanici, jako strojníci a z platu rodina Jánova žila. Josef byl ještě svobodný až do r. 1935. A v tomto roce našel to, co celá léta hledal po Západní Volyni, ani nemusel daleko, bylo to dívka mirohošť'ská, Prošková Anna, dcera sedláka Antonína Proška. Mimo ní měli Proškovi ještě tři syny: Vládu, Věnu a Toníka. Joza přišel za mojí maminkou Julii, aby s ním šla na námluvy, kde se dojedná věno a vše ostatní. Mě tenkrát bylo 13 let a nevím proč jsem šla s nimi, asi aby jsem byla při domluvě svadby. A svadba byla velká, hudba hrála od rána a těch hostů! Protože neměli byt, nastěhovali se novomanželé k otci, Josefu staršímu, který měl o syna Antonína na statku výměnek. Nic moc, jedna světnička a malá kuchyňka, ale než si postavili dům, muselo to stačit. Za rok se jim narodila dceruška Milice (v r. 1936) a když rok utekl, rodiče dceři věno stále nedávali a navíc statek v Mirohošti Proškovi prodali a místo peněz dali dceři pole. Tím pádem syn Josef přestal pracovat ve mlýně a věnoval se hospodaření. Rodiče jeho manželky, Proškovi se odstěhovali někde k Lucku, víc jsem

o nich neslyšela, až tady v Československé republice, ale to bylo o moc let později. Syn Jozef a bratr Jána se o mlýn přestal zajímat a začal si chystat stabvební materiál na dům, na jednom z polí, které dostala věnem jeho manželka. A život šel dál. V r.1939 napadl Hitler Polsko a se Stallnem si ho rozdělili a tím pádem připadla naše Západní Ukrajina Sovětům. A teď nastal čas znárodnění, likvidace a vývozy na Sibiř. Mlýn Flanderů ještě v témže roce znárodnili, dali tam ředitele a Jan zůstal nadále pracujícím dělníkem. Jejich dcera Anna dělala za Poláků střední obchodní školu v Dubně, byla v třetím ročníku když Sověti školu přejmenovali na desetiletku a začalo se učit ukrajinsky a rusky. Tak to bylo do 22.6. 1941, kdy Sovětský Svaz přepadl Hitler a spěchal na Moskvu. Sověti překvapení z porušené smlouvy ve zmatku rychle ustupovali a Němci vítězili. Mlýn zase opustil ředitel komunista, Mirohošť'ský občan Stepán a ředitelství se ujal Jan Flandera a jeho dcera Anna tam dělala účetnictví s dcerou Vladimíra Urbana také Annou. V Mirohošti se rušily "kolchozy", které Sověti rychle zřizovali a normálně se hospodařilo. V r. 1943 Josef Flandera starší (děda) onemocněl a napsal poslední vůli. Poslední vůli sepsal pravoslavný Mirohošť'ský farář Jiří Šumovský a podepsali svědci sousedé: Niče Jan a Bláha Josef. Poslední vůle se týkala půlky mlýna, kterou měl dostat syn nejmladší Josef, ale protože určené věno své manželky 1000 rublů ve zlatě do mlýna nedali s manželkou hospodařili na poli, tak zatím neměl zájem o mlýn. Ale teď, kdy starý otec Flandera umíral museli udělat popřádek. Sepsanou smlouvu farářem všichni podepsali a byla takto formulována: Půlka mlýna se přiděluje Josefu Flanderovi mladšímu, synovy Josefa staršího, ale protože nejstarší syn Jan nedostal žádný podíl, z domova musí mu Josef (bratr) při vstupu k řízení mlýna vyplatit 1000 rublů ve zlatě. Syn Ján, ale ihned se svého věna vzal ve prospěch své dcery Anny. Originál závěti obdržel Josef Flandera mladší, bratr Jána. V r. 1944 přišli osvoboditelé z východu a s nimi i Svobodová armáda, do které všichni Češi dobrovolně vstoupili a bojovali pro osvobození své vlasti, Československa, které se uskutečnilo podepsáním kapitulace hitlerovské armády 8 května r. 1945. Po podepsání dohody se Stalinem se Češi vraceli z Volyně, přesídlovali do své staré vlasti, kterou jejich prarodiče opustili. Tady se Anna, dcera Jána a Julie v r.1947 provdala za volyňského Čecha Šulce Václava do Hněvotína, měli tři syny. Nejstaršího Václava nar. 31. 10. 1948, který se oženil s Hanou Jemelkovou nar. 13. 5. 1954 v roce 1973. Druhý syn Milan Šulc nar.28.12. 1949 se oženil se Zuzanou Medvědovou nar. 1962. Prostřední syn Milan zemřel 3. srpna 1991. Nejmladší Vratislav Šulc nar. 21.11. 1954 se oženil

4

s Vladmírou Kohoutkovou nar. 22.3. 1956. Josefu Flanderovi se v září r.1948 narodila druhá dcera a bydlí v Habartcích provdaná za Navrátlíka Františka a mají syna a dceru. Starší dcera narozená ještě na Ukrajině Milce se provdala do Hněvotína za Bernáta Františka a mají syna Jaroslava a dceru Helenu. Po rozvodu s Bernátem se provdala za Všetličku Čestmíra a žijí v Hněvotíně.